



*La dona,  
en l'esfera  
laboral en  
l'època moderna*

SEGLES XV-XVIII

Organitza:

**UAB**

Universitat Autònoma de Barcelona



Coordina:

MONTSERRAT JIMÉNEZ SUREDA  
Grup Manuscrits

**XVè CICLE DE CONFERÈNCIES  
DEL GRUP DE RECERCA MANUSCRITS**

**23 i 25 de març de 2009**

Facultat de Filosofia i Lletres. Aula b7-1056

Durant molt de temps, la història de la dona ha estat negligida per la historiografia tradicional. Només s'ha tingut en compte com a apèndix, en el millor dels casos, a una història econòmica, política, social, cultural o religiosa marcada per l'element masculí o, en el pitjor dels casos, si és que existia, com a anècdota ornamental dins les seccions precedents. En les darreres dècades del segle XX, però, la historiografia va començar de plantejar-se, sistemàticament, la recuperació de la història de les dones, amb entitat pròpia com a apartat i de forma distintiva.

Des de les universitats, en diferents centres de recerca i per part de diversos col·lectius i individualitats, va començar una recerca per recuperar uns segments del coneixement que, fins aleshores, es podrien considerar gairebé invisibles. De bell antuvi, la recerca sobre el món de la dona va focalitzar-se en les individualitats privilegiades que deixaren testimoni de si mateixes a través de l'accés a l'escriptura: dones literates o individualitats femenines que pogueren accedir a l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, majoritàriament aristòcrates, monges o privilegiades filles d'artesans, membres de col·legis o hisendats. Poques dones de la base dels sectors primaris s'enquadraren en aquest epígraf.

En un segon terme, les dones de què s'ocuparen preferentment els historiadors foren aquelles la memòria de les quals ha estat preservada per l'escriptura dels altres: muses d'algún creador (freqüentment literari) o protagonistes de documents de llurs èpoques. No només dones socialment privilegiades (reines, aristòcrates, monges o, en general, persones de bona posició en l'àmbit urbà o rural), sinó involuntàries protagonistes de processos judicials: dones perseguïdes com a bruixes o dones dedicades a la prostitució.

En aquesta segona fase, la gran majoria de les dones passaren gairebé desapercebudes a la mirada de l'historiador, ja que no deixaren testimonis judicials o literaris en sentit individualitzat. Aquesta gran majoria era, però, la norma i, juntament amb la memòria de les necessàries i apassionants vides excepcionals anteriors, cal rescatar la seva, no menys interessant, història de l'oblit. El grup de recerca Manuscrits creu oportú sumar-se a un moviment historiogràfic de recuperació d'aquesta gran majoria de dones que, en el passat, exerciren de treballadores en diverses esferes: l'esfera domèstica o l'esfera assalariada.



## Programa d'activitats

### 16 de març de 2009

- 9,00 Muntatge i inauguració de l'exposició "**Dones i Ciència**" de l'Institut de la Dona de la Generalitat de Catalunya
- 9,00 Muntatge i inauguració de les exposicions bibliogràfica, hemerogràfica i virtual sobre "**La dona en l'esfera laboral en l'època moderna, segles XV-XVIII**", a la biblioteca i a l'hemeroteca d'Humanitats

### 23 de març de 2009

- 10,30 Obertura del cicle de conferències
- 11,15 Ofelia Rey Castelao (Universidade de Santiago de Compostela): **Los monasterios femeninos como centros de producción**
- 12,00 Pausa
- 12,15 Serrana M. Rial García (Universidade de Santiago de Compostela): **El trabajo de las mujeres campesinas en la época moderna**

### 25 de març de 2009

- 10,30 Daryl M. Hafter (Eastern Michigan University): **El trabajo femenino pre-industrial a gran escala en la Francia moderna**
- 11, 15 Carmen Sarasúa García (Universitat Autònoma de Barcelona): **Las asalariadas. Nodrizas, criadas y lavanderas en la época moderna**
- 12,00 Pausa
- 12,15 Eulàlia de Ahumada Batlle (Universitat de Barcelona): **Les senyores feudals com a hisendades i gestores del patrimoni**
- 13,00 Clausura del cicle de conferències